

ČUDEŽ V VODNI KAPLJICI

Ali hočete pogledati mušici v usta, da boste sešteli, koliko zob ima? Nikar se ne smejte, to je čisto mogoče! Naša najbolj navadna mušica ima dva in dvajset zob, to je prav lahko ugotoviti z drobnogledom. Seveda z mikroskopom, boste rekli! Kje pa naj vzamemo tako strahovito reč? No, pa si napravimo čisto preprost mikroskop za nadomestilo. Iz česa? Zdaj se boste pa spet smejali, iz — vodne kapljice. Ali ne verjamete? Pa poskusite torej in sicer takole: Vzemite pokrov pločevinaste škatle (morda prazne škatle od kreme za čevlje) in izvrtajte vanj v sredino luknjo, ki bo imela približno 5 milimetrov v premeru. Potem pomočite v vodo čopič in potegnite z njim preko odprtine. Tam se bo napravila vodna kapljica v obliki leče, to je vse —

LOJZE KOŽELJ

PRVI PIRH

Skoraj gotovo ne bomo mogli nikoli točno razložiti, zakaj pripravljamo o veliki noči pisane pirhe. Med veliko množino različnih razlag, ki se ukvarjajo z običaji velikonočnih pirhov, vam bom tule povedal eno, ki je gotovo prav malo znana.

Rimski cesar Mart Aurelij se je rodil kot sin zelo skromnih staršev. Toda ob uri njegovega rojstva je znesla kokoš njegove matere temnordeče jajce, to pripoveduje Elij

in naš mikroskop je gotov. Samo nekaj morate upoštevati: gledati morate z očesom čisto blizu in predmet, ki ga hočete ogledovati, mora biti dovolj močno osvetljen.

Že pred dve sto leti so delali razna raziskovanja s pomočjo vodne kapljice, čeprav je drobnogled že leta 1590. izumil holandski izdelovalec naočnikov Caharija Jansen. Mnogi učenjaki pa niso imeli denarja, da bi si nabavili drobnogled, kakor na primer sloviti angleški astronom (zvezdoslovec) Sir Viljem Herschel (1738—1822). Ta je imel srečo, da je ravno zaradi svojega siromaštva napravil veliko odkritje. Napravil si je namreč sam drobnogled, ki je bil tako natančen, da je našel z njim na nebu zvezdo planet Uranus (l. 1781.).

Zvončkarji seveda s tem vodnim drobnogledom ne bodo odkrili novih zvezd na nebu, lahko pa bodo to ali ono drobno stvarco stokrat povečali. Poskusite torej!

Kamprid, eden od šestih zgodovinarjev cesarja Hadrijana do cesarja Valerija. Ko so nato vprašali nekega vedeževalca, kaj da ta čudežni dogodek pomeni, je ta razložil, da bo deček nekoč še odet v škrlat in postal velik mož. To se je tudi pozneje (l. 224. pred Kristom) zgodilo in od tedaj so Rimljani prevzeli navado, da so dajali ob rojstvih otrok ali ob drugih veselih prilikah rdeče pobarvana jajca kot darila. In ker je velika noč tudi tak vesel in prazničen dogodek, je omenjeni običaj še danes v navadi povsod na svetu, kjer slave ta pomembni pomladni praznik.